

U S T A W A

z dnia 6 lipca 1982 r.

o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne

W dążeniu do zwiększenia przy udziale zagranicznych osób prawnych i fizycznych, a w szczególności Polonii, produkcji i usług na potrzeby rynku wewnętrznego i na eksport stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Osoby prawne mające siedzibę za granicą, obywatele państw obcych, obywatele polscy mający stałe miejsce zamieszkania za granicą oraz utworzone przez te osoby spółki z siedzibą w Polsce z wyłącznym ich udziałem, zwane dalej „zagranicznymi przedsiębiorcami”, mogą prowadzić na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalność gospodarczą określoną w ustawie, zwaną dalej „działalnością gospodarczą”.

2. Zagraniczni przedsiębiorcy mogą prowadzić działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, a także uczestniczyć w spółce z udziałem polskich przedsiębiorców.

Art. 2. Na podstawie przepisów ustawy może być prowadzona działalność gospodarcza w zakresie drobnej wytwórczości, polegająca na:

- 1) produkcji wyrobów i świadczeniu usług,
- 2) obrocie towarowym,
- 3) eksporcie własnej produkcji i usług oraz imporcie dla potrzeb tej produkcji i usług.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) polskich przedsiębiorcach - rozumie się przez to:
 - a) państwowe przedsiębiorstwa drobnej wytwórczości,

Opracowano na podstawie: tj. Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148, Nr 74, poz. 442; z 1991 r. Nr 60, poz. 253, Nr 111, poz. 480; 1994 r. Nr 121, poz. 591; z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228.

- b) organizacje społeczne uprawnione na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia działalności gospodarczej,
 - c) spółdzielnie,
 - d) zrzeszenia producentów i spółki krajowe prowadzące działalność w zakresie drobnej wytwórczości,
 - e) osoby uprawnione, na podstawie odrębnych przepisów, do prowadzenia rzemiosła i innej działalności gospodarczej,
 - f) osoby fizyczne podejmujące działalność gospodarczą wspólnie z zagranicznymi przedsiębiorcami,
- 2) przedsiębiorstwie zagranicznym - rozumie się przez to przedsiębiorstwo działające na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie przepisów niniejszej ustawy, w stosunku do którego prawa majątkowe służą jedynie zagranicznemu przedsiębiorcy, oraz przedsiębiorstwa zorganizowane w formie spółki, której jedynymi udziałowcami są zagraniczni przedsiębiorcy,
 - 3) przedsiębiorstwie z udziałem zagranicznym - rozumie się przez to przedsiębiorstwo zorganizowane w formie spółki, której udziałowcami są zagraniczni i polscy przedsiębiorcy,
 - 4) przedsiębiorstwie - rozumie się przez to przedsiębiorstwo zagraniczne i przedsiębiorstwo z udziałem zagranicznym,
 - 5) właścicielu przedsiębiorstwa - rozumie się przez to również podmioty, których prawa do przedsiębiorstwa wynikają z innego tytułu niż własność.

Art. 4. 1. Obywatel polski stale zamieszkały w Polsce może wnieść do przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym wkład w walucie polskiej lub w postaci będących jego własnością środków trwałych, obrotowych bądź licencji lub patentów.

2. (skreślony).

Rozdział 2

Udzielanie zezwoleń

Art. 5. 1. Prowadzenie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 2, wymaga zezwolenia.

2. Organem właściwym w sprawach zezwoleń, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem przepisu ust. 6, jest starosta wykonujący zadanie z zakresu

administracji rządowej, właściwy ze względu na miejsce, w którym przedsiębiorstwo ma być, jest lub było prowadzone.

3. Organ administracji państwowej, o którym mowa w ust. 2, może odmówić wydania zezwolenia w razie uznania, iż prowadzenie działalności gospodarczej nie byłoby celowe ze względu na:

- 1) ważny interes społeczny lub gospodarki narodowej,
- 2) bezpieczeństwo państwa.

4. Decyzja odmowna wydana z przyczyn, o których mowa w ust. 3 pkt 2, nie wymaga uzasadnienia faktycznego.

5. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe warunki wydawania zezwoleń.

6. Jeżeli prowadzenie działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu z mocy odrębnych przepisów wymaga koncesji, zezwolenie wydaje się w porozumieniu z właściwym organem koncesyjnym.

Art. 6. 1. Zagraniczny przedsiębiorca jest obowiązany ustanowić pełnomocnika do reprezentowania go wobec polskich organów administracji państwowej oraz w stosunkach prawnych z polskimi podmiotami, w zakresie związanym z prowadzeniem działalności na podstawie ustawy. Pełnomocnikiem może być obywatel polski lub uprawniona polska osoba prawna, mający stałe miejsce pobytu lub siedzibę w Polsce.

2. Ustanowienie pełnomocnika nie jest wymagane, gdy:

- 1) zagraniczny przedsiębiorca ma stałe miejsce pobytu lub siedzibę na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) zagraniczny przedsiębiorca będący osobą prawną ma swoje przedstawicielstwo na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 3) działalność zagranicznego przedsiębiorcy polega wyłącznie na uczestnictwie w spółce będącej osobą prawną z siedzibą w Polsce.

3. Organ administracji państwowej właściwy w sprawach zezwoleń może odmówić wpisania do zezwolenia nazwiska lub nazwy pełnomocnika ze względu na bezpieczeństwo państwa.

4. Decyzja odmowna wydana z przyczyn, o których mowa w ust. 3, nie wymaga uzasadnienia faktycznego.

5. W razie odwołania pełnomocnika, jego śmierci lub zrzeczenia się pełnomocnictwa i niewyznaczenia przez zagranicznego przedsiębiorcę nowego pełnomocnika w terminie miesięcznym, organ, który wydał zezwolenie, występuje do sądu o ustanowienie kuratora do sprawowania czynności zwykłego zarządu przedsiębiorstwem.

6. Czynności osoby wymienionej w ust. 5 ustają z dniem wpisania do zezwolenia nazwiska lub nazwy pełnomocnika, o którym mowa w ust. 1.

Art. 7. Wniosek o wydanie zezwolenia powinien zawierać:

- 1) informację o rodzaju, formie i zakresie działalności gospodarczej podmiotu lub podmiotów ubiegających się o zezwolenie na działalność gospodarczą,
- 2) wskazanie siedziby zamierzonego przedsiębiorstwa oraz zakresu jego działalności gospodarczej,
- 3) przewidywane rozmiary działalności gospodarczej oraz przewidywaną liczbę zatrudnionych,
- 4) przewidywane formy finansowania i nakłady niezbędne dla uruchomienia działalności gospodarczej,
- 5) deklarowaną wysokość finansowego i rzeczowego wkładu dewizowego przeznaczonego na uruchomienie działalności gospodarczej, a w wypadku przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym - także wkładu polskich przedsiębiorców,
- 6) w wypadku spółki - akt założycielski spółki,
- 7) odpis pełnomocnictwa, o ile wnioskodawca działa przez pełnomocnika, bądź ustanowienia przedstawicielstwa.

Art. 8. Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym udziałowcy składają wspólnie.

Art. 9. 1. Wkład inwestycyjny zagranicznego przedsiębiorcy stanowią środki trwałe i przedmioty nietrwałe, niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i użytkowane w skali rocznej, które zostały nabyte za waluty wymienialne lub za walutę polską pochodzącą ze sprzedaży w banku dewizowym walut obcych, dokonanej z zastosowaniem kursów walut obcych w złotych, ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski.

2. Wkład inwestycyjny stanowią również patenty, licencje i inne podobne prawa.

3. Minimalny wkład inwestycyjny, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie może być niższy niż minimalny depozyt założycielski, o którym mowa w art. 13 ust. 4.

Art. 10. Wniosek, o którym mowa w art. 7, podlega rozpatrzeniu w terminie trzech miesięcy od dnia jego złożenia. W razie złożenia wniosku wadliwie sporządzonego organ rozpatrujący wezwie niezwłocznie wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku. Termin trzymiesięczny liczy się od dnia złożenia kompletnego wniosku.

Art. 11. Zezwolenie na działalność gospodarczą określa w szczególności:

- 1) przedmiot i miejsce działalności gospodarczej przedsiębiorstwa oraz jego formę prawną,
- 2) siedzibę przedsiębiorstwa,
- 3) czas, na jaki zezwolenie zostało udzielone,
- 4) dopuszczalną wielkość zatrudnienia,
- 5) imię i nazwisko lub nazwę pełnomocnika, z zastrzeżeniem przepisu art. 6 ust. 2.

Art. 12. W wypadku uzasadnionym interesem społecznym lub gospodarczym organ wydający zezwolenie może wymagać, by w przedsiębiorstwie z udziałem zagranicznym udział określonych polskich przedsiębiorców był wyższy niż 50%.

Art. 13. 1. Wydanie zezwolenia następuje po przedłożeniu przez zagranicznego przedsiębiorcę zaświadczenia o złożeniu w banku polskim depozytu założycielskiego.

2. Depozyt założycielski stanowi zabezpieczenie prawnych roszczeń polskich podmiotów prawnych na wypadek niewywiązania się przez zagranicznego przedsiębiorcę z podjętych zobowiązań.

3. Depozyt założycielski składa się na okres do uruchomienia działalności gospodarczej określonej w zezwoleniu. Depozyt jest oprocentowany na warunkach stosowanych do wkładów cudzoziemców dewizowych.

4. Depozyt składa się w walucie wymienialnej, w wysokości odpowiadającej równowartości co najmniej 6,9 mln zł. W razie zmiany kursu złotego do walut obcych kwoty te ulegają odpowiedniej zmianie.

5. Minister Finansów, w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego oraz po zasięgnięciu opinii Prezesa Agencji do Spraw Inwestycji Zagranicznych, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo zasady i tryb ustalania wysokości depozytu założycielskiego oraz zwolnień w całości bądź części od obowiązku wniesienia takiego depozytu.

6. Wysokość depozytu dla poszczególnych przedsiębiorstw ustala organ wydający zezwolenie, po zasięgnięciu opinii banku.

Art. 14. Zezwolenie wydaje się na okres do dwudziestu lat, a w wypadkach uzasadnionych okresem amortyzacji inwestycji do czterdziestu lat. Po upływie ważności zezwolenia nie może być wydane nowe zezwolenie.

Art. 15. Zezwolenie może być cofnięta jedynie w wypadku, gdy działalność przedsiębiorstwa jest prowadzona z naruszeniem przepisów prawa lub warunków ustalonych w zezwoleniu.

Art. 16. (skreślony).

Art. 17. Przedsiębiorstwo działające na podstawie niniejszej ustawy podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego.

Rozdział 3

Ogólne zasady działalności przedsiębiorstw

Art. 18. Zagraniczni i polscy przedsiębiorcy mają, w ramach obowiązującego prawa polskiego, swobodę wyboru formy prawnej, zasad udziału wspólników oraz organizacji i sposobu zarządzania przedsiębiorstwem. Do przedsiębiorstw działających w formie spółki stosuje się, w zależności od formy spółki, przepisy Kodeksu cywilnego bądź Kodeksu handlowego.

Art. 19. 1. W zakresie zatrudnienia, stosunków i warunków pracy w przedsiębiorstwie, spraw socjalnych i ubezpieczeń społecznych pracowników oraz działalności związków zawodowych - stosuje się prawo polskie.

2. Przedsiębiorstwo może zatrudniać osoby nie mające obywatelstwa polskiego ani karty stałego pobytu w Polsce, jeżeli uzyskały na to zgodę starosty.

Art. 20. 1. Pracownicy będący osobami zagranicznymi, w rozumieniu prawa dewizowego, mają prawo zakupu waluty obcej w banku dewizowym za walutę

polską stanowiącą ich wynagrodzenie za pracę w przedsiębiorstwie, pozostałą po opłaceniu należnych podatków. Zakup waluty obcej następuje na podstawie imiennego zaświadczenia wystawionego przez przedsiębiorstwo, określającego wysokość kwoty waluty polskiej, za którą może być nabyta waluta obca, oraz kwoty wypłaconego po opodatkowaniu wynagrodzenia. Pracownikom tym przysługuje prawo do przekazania za granicę bez odrębnego zezwolenia dewizowego zakupionej waluty obcej.

1a. Kwota wykazana w zaświadczeniu, o którym mowa w ust. 1, pomniejsza nadwyżkę, o której mowa w art. 27 ust. 1 pkt 2.

2. Wynagrodzenie pracowników będących osobami zagranicznymi, w rozumieniu prawa dewizowego, podlega opodatkowaniu w wysokości 30% kwoty wynagrodzenia, jeżeli postanowienia wiążących Polską Rzeczpospolitą Ludową umów międzynarodowych nie stanowią inaczej. Podatek pobiera, w trybie określonym w odrębnych przepisach, przedsiębiorstwo jako płatnik przy wypłacie wynagrodzeń.

Art. 21. 1. Podjęcie inwestycji bądź rodzaju działalności nie objętych dotychczasowym zezwoleniem wymaga odrębnego zezwolenia.

2. Uruchomienie nowego zakładu lub filii poza siedzibą przedsiębiorstwa lub miejscami określonymi w zezwoleniu wymaga rozszerzenia zakresu tego zezwolenia.

3. W wypadku gdy zakład lub filia, o których mowa w ust. 2, mają być zlokalizowane na terenie właściwości miejscowej organu innego niż ten, który wydał zezwolenie, rozszerzenie zakresu zezwolenia wymaga uzgodnienia z organem właściwym miejscowo dla nowo uruchamianej filii lub zakładu.

4. Inwestycje rozwojowe i modernizacyjne, uruchomienie nowego zakładu przedsiębiorstwa, podjęcie nowej działalności nie wymagają dodatkowego zezwolenia, o ile nie naruszają warunków określonych w zezwoleniu już wydanym.

Art. 22. Przedsiębiorstwa mogą zawierać umowy kooperacyjne z krajowymi przedsiębiorcami.

Art. 23. 1. Przedsiębiorstwa mogą sprzedawać importowane przez nie towary i usługi za pośrednictwem przedsiębiorstw państwowych uprawnionych do

prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej sprzedaży za waluty wymienialne.

2. Minister Finansów, w porozumieniu z Ministrami Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz Rynku Wewnętrznego, w drodze rozporządzenia, określa wypadki oraz zasady i warunki sprzedaży towarów i usług, o których mowa w ust. 1.

Art. 24. Przedsiębiorstwo może dokonywać w obrocie krajowym zakupu towarów i usług za waluty obce w jednostkach do tego uprawnionych.

Rozdział 4

Kredytowanie przedsiębiorstw

Art. 25. Przedsiębiorstwa mogą uzyskać w bankach polskich kredyty obrotowe i inwestycyjne na zasadach ustalonych przez Radę Ministrów. Podstawą udzielenia kredytu jest umowa.

Art. 26. 1. Przedsiębiorstwa mogą, z zachowaniem przepisów prawa dewizowego i prawa bankowego, zaciągać kredyty w bankach zagranicznych.

2. Zaciągnięcie kredytu, o którym mowa w ust. 1, w wypadku gdy udziałowcem przedsiębiorstwa jest krajowa jednostka gospodarki uspołecznionej i zaciągnięcie kredytu pociąga za sobą obciążenie polskiego udziałowca z tytułu zabezpieczenia tego kredytu - wymaga ponadto zgody Ministra Finansów.

Rozdział 5

Wykorzystanie zysku

Art. 26a. (skreślony).

Art. 27. 1. Zagraniczni przedsiębiorcy mają prawo zakupu w banku dewizowym waluty obcej do wysokości:

- 1) 10% wniesionego przez tych przedsiębiorców wkładu inwestycyjnego,
- 2) wykazanej w księgach handlowych i zweryfikowanej przez organ lub podmiot uprawniony do badania rocznego bilansu przedsiębiorstwa nadwyżki wpływów z eksportu nad wydatkami na import, uzyskanej przez przedsiębiorstwo w walutach wymienialnych w poprzednim roku obrachunkowym, pomniejszonej o wykazane w wystawionych przez przedsiębiorstwo zaświadczeniach kwoty, o których mowa w art. 20 ust. 1a, a w wypadku przedsiębiorstw zorganizowanych

w formie spółki wieloosobowej - do wysokości części tej nadwyżki, określonej w proporcji podziału zysku między wspólnikami.

1a. Łączna kwota nabywanej w banku dewizowym waluty obcej z tytułów określonych w ust. 1 nie może być wyższa od osiągniętego w poprzednim roku obrachunkowym dochodu po opłaceniu podatku dochodowego.

2. Minister Finansów określa szczegółowe zasady ustalania wartości wkładu inwestycyjnego, o którym mowa w art. 9. Wartość wkładu inwestycyjnego może być określana przez biegłych sądowych.

3. Zakup waluty obcej, dokonywany zgodnie z ust. 1 i 1a, następuje na podstawie imiennego zaświadczenia wystawionego przez organ lub podmiot, o których mowa w art. 26a ust. 2, niezwłocznie po dokonaniu weryfikacji rocznego bilansu przedsiębiorstwa, określającego wartość wkładu inwestycyjnego oraz wysokość uzyskanej przez przedsiębiorstwo nadwyżki, o której mowa w ust. 1 pkt 2, lub odpowiednio jej części oraz wysokość dochodu, o którym mowa w ust. 1a.

4. Przekazanie za granicę kwoty waluty obcej zakupionej zgodnie z ust. 1 i 1a następuje bez odrębnego zezwolenia dewizowego.

Art. 28. Właściciel przedsiębiorstwa może przekazać za granicę kwotę uzyskaną ze sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego części, pomniejszoną o należny podatek, pod warunkiem że:

- 1) umowa sprzedaży została zawarta zgodnie z prawem dewizowym, w formie aktu notarialnego,
- 2) nabywca posiada zezwolenie na prowadzenie tego rodzaju przedsiębiorstwa,
- 3) kwota uzyskana ze sprzedaży wpłynęła w walutach wymienialnych do polskiego banku,
- 4) sprzedający wywiązał się z zobowiązań podatkowych.

Art. 29. Minister Rynku Wewnętrznego w porozumieniu z Ministrami Finansów oraz Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może określać warunki, na jakich zagraniczny przedsiębiorca może z dochodu pozostałego po opłaceniu podatku dochodowego dokonywać zakupów za złote towarów i usług i przeznaczyć je na eksport.

Art. 30. (skreślony).

Art. 31. (skreślony).

Rozdział 6

Dzierżawa nieruchomości

Art. 32. Przedsiębiorstwa mogą dzierżawić nieruchomości państwowe.

Art. 33. Zagraniczny właściciel przedsiębiorstwa może dzierżawić nieruchomość przeznaczoną do użytku osobistego, na zasadach obowiązujących obywateli polskich. Wydatki z tego tytułu mogą być finansowane z dochodów uzyskanych z prowadzonej w Polsce działalności gospodarczej.

Rozdział 7

Przepisy szczególne, przejściowe i końcowe

Art. 34. W sprawach rozwiązania lub likwidacji przedsiębiorstwa zagranicznego i przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego i Kodeksu handlowego.

Art. 35. W wypadku likwidacji przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym polskim przedsiębiorcom będącym udziałowcami likwidowanego przedsiębiorstwa przysługuje pierwszeństwo zakupu praw i rzeczy stanowiących majątek przedsiębiorstwa, pozostałych po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli przedsiębiorstwa.

Art. 36. 1. Na podstawie zezwolenia wydanego osobie fizycznej na prowadzenie działalności gospodarczej jednoosobowo, działalność ta może być po jej śmierci nadal prowadzona przez dotychczasowego pełnomocnika na rachunek spadkobierców do chwili ustanowienia kuratora.

2. W przypadku śmierci osoby, o której mowa w ust. 1, spadkobierca (zapisobierca) lub organ, który wydał zezwolenie, występuje do sądu o ustanowienie kuratora w celu wykonywania czynności, o których mowa w art. 6 ust. 1.

3. Kurator wykonuje swe czynności do czasu wydania zezwolenia spadkobiercy (zapisobiercy), który wykazał swoje prawa do przedsiębiorstwa z tytułu dziedziczenia (zapisu), bądź do chwili wygaśnięcia zezwolenia.

4. W przypadku śmierci osoby będącej wspólnikiem spółki nie mającej osobowości prawnej, działalność gospodarcza spółki może być prowadzona przez pozostałych wspólników (wspólnika), jeżeli przynajmniej jeden z nich jest zagranicznym przedsiębiorcą.

5. Organ właściwy w sprawach zezwoleń może odmówić wydania zezwolenia spadkobiercy (zapisobiercy) lub wpisania go do zezwolenia wydanego spółce nie będącej osobą prawną - z przyczyn określonych w art. 5 ust. 3 pkt 2.

Art. 37. Zagraniczni przedsiębiorcy oraz przedsiębiorstwa z udziałem zagranicznym podlegają opodatkowaniu zgodnie z przepisami dotyczącymi opodatkowania osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej.

Art. 37a. Ulgi inwestycyjne przyznane na podstawie dotychczasowego przepisu art. 37 pkt 6 w związku z przepisami ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ulgach podatkowych z tytułu inwestycji (Dz.U. Nr 45, poz. 230 oraz z 1989 r. Nr 3, poz. 12 i Nr 35, poz. 192) stosuje się do ich wyczerpania. Przepisy te stosuje się również do inwestycji podjętych przed dniem wejścia w życie ustawy, jeżeli ich podjęcie zostało zgłoszone urzędowi skarbowemu.

Art. 38. 1. Na podstawie ustawy mogą zostać wydane zezwolenia na tworzenie nowych przedsiębiorstw jedynie w sprawach z wniosków złożonych przed dniem 1 stycznia 1989 r.

2. Przepis ust. 1 dotyczy również wniosków o przedłużenie zezwoleń.